

Následující práce je věnována světu živých i mrtvých „všech slavných rodů, prvních i posledních potomků Heimdallových“, kteří za dob velikého stěhování národů obývali eskou kotlinu. Pro které byla tato krajina sídlem, zdrojem obivy, domovem a hrobem nebo jen doasným útočištěm před odchodem do ciziny. Tato práce navazuje na úsilí celé řady předchozích badatelských generací, a stojí tak na ramenou obrů, nepředstavuje nic jiného než drobný mezilánek v pokroku poznání událostí minulých.

Doba stěhování národů představuje z historického hlediska specifický úsek, který je naprostým zvratem z hlediska struktury osídlení celého kontinentu, kdy tyto struktury celých regionů buď zcela zanikají, nebo dochází k jejich radikální transformaci, oblast eské kotliny nevyjímaje. Charakteristické pro tento asový úsek je, že k těmto změnám nedochází vlivem vnitřního vývoje společnosti, ale vlivem vnějšího vlivu v podobě hunského impaktu, který měl vliv nejen na historický vývoj celého evropského kontinentu.

Příchod Hunů do Evropy, jak jej líí například Ammianus Marcellinus (31, 4), byl pověstným troubením Gjallarhornu, apokalyptickým podoběním ragnaröku, a vyvolal masové migrace celých populací západním směrem a zavál část středoevropských Svěbů a Vandalů a na samotný konec tehdy známého světa. Uvedl zároveň do pohybu řadu negativních procesů, jejichž obětí se stalo Západořímské impérium, krizi se ovšem nevyhnula ani ta část barbarika, která byla hunskému vlivu bezprostředně vystavena. Zároveň dochází ke zřícení dřívějších mostů i limitů mezi dvěma dříve civilizovaně odlišnými světy impéria a barbarika. Postupné stírání rozdílů stojí i u kořenů nové Evropy.

Transformační procesy se nevyhnuly ani eské kotlině. Úelem této práce je ptát se, jakým způsobem se odrážejí v sídelní struktuře na našem území, jak přispívá pokrok bádání v zahraničí k rekapitulaci našich starých poznatků a jak doplňují celkovou mozaiku poznatky nové. Zda je možné definovat sídelní areály, které komponenty jsou pro určení struktury osídlení rozhodující a zda je možné zkoumat dynamiku jejich vývoje v čase a prostoru. Jakým způsobem můžeme sledovat jejich zánik, zda lze pozorovat obecné principy a jak definování zánikových horizontů ovlivňuje torzovitost poznatků archeologických výzkumů.